

И́и прише́дши свѣзда́ етѣ керхѸ, и́дѣже вѣ́ отро́чѣ.

Діа́коня: ГдѸ помолнмѣ.

Іерей, покандѣвъ первый покровѣцѣ, покрываѣтѣ етѣи́ хрѣкѣ ех діаконома, глагола:

ГдѸ воцрѣма, въ лѣпотѸ ѡблече́ма: ѡблече́ма ГдѸ въ гнѣлѸ, и́ преподѣма, и́ко ѡутверди́ веле́ннѸю, іа́же не подвижитѣма. Гото́въ прѣто́х твѣой ѡто́лѣ, ѡ́ вѣкѣ тѣи́ сѣи. Воздвиго́ша рѣки, ГдѸ, воздвиго́ша рѣки гла́сы твоѣ. ВозмѸтѣ рѣки еотрѣніа твоѣ, ѡ́ гла́ словѣ во́дѣ мно́гихѣ. Днѣвы вы́сотѣи мо́рекіа, днѣвнѣ въ вы́соки́хѣ ГдѸ. Свидѣ́ніа твоѣ ѡутверши́ма свѣлѸ. До́мѸ твоѣмѸ подо́баѣтѣ етѣи́на, ГдѸ, въ до́лготѸ днѣи.

Діа́коня: ГдѸ помолнмѣ.

Покрый, влады́ко.

Іерей же, покандѣвъ вторы́и покровѣцѣ, покрываѣтѣ етѣи́и поцрѣи́рѣ, глагола:

Покры́и нѣѣа до́роде́чтель твоѣ, Хрѣ́тѣ, и́ хвалѣи твоѣѣи́по́лнѣ землѣа.

Діа́коня: ГдѸ помолнмѣ.

Покрый, влады́ко.

Іерей же, покандѣвъ покровѣцѣ, еі́рѣчь, воздѸхѣ, покрываѣтѣ и́ ѡвоѣ, глагола:

Покры́и на́ѣк крѣвома крѣнѸ твоѣѣи́и ѡ́жени́и ѡ́ на́ѣк вѣ́ликаго вра́га и́ ехѸпо́ртѣа. Оу́мири́и жнѣѡтѣи на́ѣшѣ, ГдѸ, помилѸи́и на́ѣк, и́ ми́рѣ твѣѣой, и́ епѣи́и дѸшы на́ѣша, іа́ко вѣ́кѣ и́и чело́вѣколю́бецѣ.

Та́же прѣ́ема еці́еннѣкѣ кадіа́лннѣцѸ, каді́тѣи прѣдо́жнѣи, глагола́и три́жды:

Блѣ́гословѣ́нѣи Бѣ́ѣи на́ѣшѣ, еі́ще блѣ́гово́лнѣиѣи, гла́ва твѣѣѣи.

Діа́коня же на ко́емѣдо глаго́летѣ:

Евѣгда́, ны́нѣ и́и прнѣнѣо, и́и во вѣ́кии вѣ́кѣѡвѣ, а́ми́нь.

И́и поклѣ́нѣтѣа блѣ́гово́лнѣиѣи ѡ́ва, три́жды.

Та́же діа́коня глаго́летѣ:

Ѡ́ прѣдо́жнѣннѣхѣ четѣ́ннѣхѣ дарѣ́хѣ ГдѸ помолнмѣ.

БЖ́ЕСТВЕННАА ДІТѸРГІА И́ИЖЕ ВО ЕТѣИ́Хѣ Ѡ́ЦѣА НА́ШЕГѸ Васі́ліа велі́каго.

Božská liturgie svatého Basila Velikého

ЧИНЪ
СВАЦІЕННЫА І ВЪЖЕЦТВЕННЫА ЛІТЪРГІН
ІІЖЕ ВО СЪТЪХЪ ОЦІА НАШЕГО
ВАСІЛІА КЕЛІКАГО,
АРХІЕПІКА КЕСАРІН КАППАДОКІЙСКІА.

Хотѣи свациенникъ вѣжественное совершати тайноудѣйствіе, долженъ ѣсть первѣе оубо примиренъ быти со всѣми, и не имѣти что на кого, и сердце же, сана гнаа, ѿ лѣкавыхъ влечти помысловъ, воздержати же ея вечера, и чрезвѣтнаа даже до времени свациенноудѣйствіа. Времени же настѣавшъ, повнегда совершити ѡбычный предметоудею поклонъ, входитъ въ храмъ: и соединѣна до діакономъ, творѣтъ крѣпкѣ крѣ востокѣ предъ сѣтѣми двѣрми поклонѣніа три.

Тѣже глѣтъ діаконъ: Благословѣи владыко.

Сціенникъ: Благословѣнъ бѣхъ нашъ, ксегда, нынѣ и прѣсно, и во всѣхъ вѣкѣвъ, аминь.

Начинаетъ глаголати діаконъ: Црѣю нѣныи: Трѣтѣе. По Ѡче нашъ:

Сціенникъ: Іѣко твоѣ ѣсть црѣтво:

Тѣже глаголютъ:

Помилѣи насъ гдѣи, помилѣи насъ: келѣаго во ѿвѣта недоумѣюще, сїо ти млѣтъ ѣко влѣчѣ грѣшнѣи приносимъ: помилѣи насъ.

Слѣва:

гдѣи, помилѣи насъ, на тѣа во оубокахомъ, не прогнѣкайтѣ на нѣ сѣлаѡ, ниже помани веззаконїи нашихъ: но призири и нынѣ ѣко влѣчѣтѣробенъ, и ижебави ны ѿ влѣчѣвъ нашихъ. Ты ко сїи бѣхъ нашъ, и мы людіе твои, вѣи дѣлаа рѣкѣ твоѣю, и имѣа твоѣи призываемъ.

A tako vybírá astečky podle jmen a pokládá je pod Beránka.

Nato, vzav pátou prosforu, vyřizne z ní astečku a dí:

Na památku a odpuřtenı hřichu svatých patriarchů pravoslavných a blažených zakladatelů svatého chrámu tohoto.

A klade astečku pod Beránka, pod pedchazejıci řadu.

Pak pıpomına svetivıho jej biskupa (pokud už není zaživu) a jiných, kterých chce, v Pánu zesnulých, dle jmen. Při každem jméně vyjme astečku a klade ji mezi ostatní v této řadě, řka:

Pamatuj, Pane, na (jméno).

Nakonec pak:

A na všechny v naději budoucího vzkıřenı, života věčného a obecnstvı tvého zesnulé pravoslavne otce a bratry naše, lidumilný Hospodine.

Pak vezme jeřte čtvrtou prosforu, vyřizne z ní astečku a řıka:

Rozpomeh se, Hospodine, i na mne nehodného a odpuřt mně všechny hřichy umyslne i neumyslne.

A poloı astečku pod Beránka do řady vzpomínek za žive. Nato, vzav houbu, shrnuje na svatém diskose astečky pod Beránkem, aby snad nevypadly.

Zatím diákon, vzav kadidelnıcı a vloıh do ní kadidlo, dí ke knezı:

Poehnej, vladyko, kadidlo!

A ihned též dí: K Hospodinu modleme se.

Kněz se modlí, ehnaje kadidlo:

Kadidlo tobě pınařıme, Kriste, Bože naš, jako duchovní vuvnı lıbeznu, kterou pıjav na nadnebesky obětní oltar svůj, seřli nám blahodat nejsvetejıho Ducha svého.

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz okouřı svatou hvězdici a klade ji svrchu na diskos se slovy:

I pıřeředı hvězda, stanula nad místem, kdež bylo dítě.

Diákon: K Hospodinu modleme se.

Kněz, okouřıv prvnı pokrovec, pokrývá jim svatý diskos, řka:

И тако взѣмъ чѣстныи, поминѣтѣ ѿ доѣѣ стѣго хлѣба.

Таже взѣмъ *πάτην προσφοράν*, глаголѣтѣ:

Ὁ πάτριον ἡ ὡςταβαίνῃν γρηχούκω ἐπιτήσῃσῃ πατριάρχωω, право-
слабныхъ ἡ блжѣнныхъ оудателей стѣго храма егѡ (ἀίτε βο ὡκίτην:
εἰῃά ὀβίτην εἰά).

Таже поминѣтѣ рѣкоположнѣшаго ἐνὸ ἀρχιερέα, ἡ дрлгнѣхъ, ѿже хощетѣ,
ѡгѡшнѣхъ по имени. На кождо имя взимѣтѣ чѣстнѣхъ, приглагола:

Помани, гди, ѿкъ.

И конѣнѣ глаголѣтѣ еице:

И грѣхъ въ надеждѣ боиснѣа, жнзни кѣчныа ἡ твоегѡ ὀбщѣнѣа
ѡгѡшнѣхъ, правослабныхъ ὀтцѣцъ ἡ кратѣи нашнѣхъ, чѣтѣколюбѣ
гди.

И взимѣтѣ чѣстнѣхъ.

По ема глаголѣтѣ:

Помани, гди, ἡ моѣ недовѣрѣннѣтѣ, ἡ прѡстѣ ми вѣакое согрѣ-
шѣнѣе, вольное же ἡ невольное.

И взимѣтѣ чѣстнѣхъ. И прѣемъ глѣбъ, собирѣтѣ на дѣкоя чѣстныи доѣѣ стѣго
хлѣба, ѿкоже быти во ѡтѣврѣнѣнѣ, ἡ не испаднѣти чегомъ.

Таже дѣакоя прѣемъ кадѣальнѣхъ, ἡ ѡумѣама вложнѣвъ въ нѡ, глаголѣтѣ къ
еиѣннѣхъ: Βάροελων, βαδάκο, кадѣало.

И ѡбѣ ема глаголѣтѣ: Γὰρ помѡлнѣа.

И еиѣннѣхъ моанѣтѣвъ кадѣала:

Вадамо чѣтѣ приноснѣма, Хрѣтѣ Бже нашъ, въ конѡ
благѡухнѣа дрлхѡкнагѡ, ѡже прѣемъ къ пренѣннѣй тѣоѣ
жерѣтѣвннѣхъ, козниполаи намъ блгодѣть прѣстѣго тѣоегѡ
дрлѣа.

Дѣакоя: Γὰρ помѡлнѣа.

Еиѣннѣхъ покѣднѣвъ свѣзднѣхъ, поминѣтѣ вѣрхъ стѣго хлѣба, глагѡла:

Božská liturgie svatého otce našeho Basila Velikého, archiepiskopa Caesareje Kappadocijské

Proskomidie

Kněz, který hodlá vykonat službu Božských Tajin, se má dříve smířit se všemi a nemít nic proti komukoliv, má chránit srdce jak možno od zlých myšlenek, být zdrženlivým a střízlivým od předvečera až do času služeb Božích. V ustanovený čas se kněz i diákon postaví před svatými dveřmi oltáře a učiní společně, žehnajíce se, tři poklony k východu. Potom praví:

Diákon: Požehnej, vладыko!

Kněz: Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův, amen.

Diákon: Králi nebeský... (Následuje Trisagion až po Otče náš.)

Kněz: Neboť tvé jest království...

Potom říkají oba:

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi, neboť žádné omluvy nevěduce, tuto modlitbu tobě, jako Vládci svému, my hříšníci přinášíme: smiluj se nad námi.

Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu.

Pane, smiluj se nad námi, neboť v tebe doufáme; nehněvej se na nás velmi, aniž rozpomínej se na hříchy naše, ale pohleď i nyní jako milosrdný na nás a zbav nás nepřátel našich; neboť tys Bůh náš a my lid tvůj, všichni dílo rukou tvých a jméno tvé vzýváme.

I nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

По сіѣхъ же галгалетъ:

А Сѣтѣхъ ѡ Ѹдѡточѡрцѣхъ беззрѣренникъ, Козмы ѡ Даміана, Кѳра ѡ Іоанна, Пантелеимона ѡ Ѣрмола, ѡ Крѣхъ сѣтѣхъ беззрѣренниковъ.

Ѣ взѣмъ едмѣнъ чѣстнцѣ, помалетъ ѡ вѣрхъ, тѡрѡ третїе начѡло, по чїнѣ.

Тѣже пакѣ галгалетъ:

Б Сѣтѣхъ ѡ праведныхъ вѣосѡцѣхъ, Іоакїма ѡ Іанны, ѡ сѣгаго, ѡ ѡмъ, (сѣгоже сѣтъ храмъ ѡ сѣгоже сѣтъ дѣнъ) ѡ Крѣхъ сѣтѣхъ, ѡже молїтѡвми поспѣтїи ны, Бже.

Ѣ помалетъ сѣмѣнъ чѣстнцѣ дѡлѣ пѣрвѡхъ благочїннѡхъ. Ѣще же кѡ емъ галгалетъ:

Г Ѣже ко сѣтѣхъ сѡцѣ нашегѡ басїла, архїепїскопа кесарїн каппадокїи-скїа, великаго.

Ѣ тѣко взѣмъ дѣнъ чѣстнцѣ, помалетъ ѡ вѣ конїцѣ третїаго чїна ко ѡполнїнїе.

IV

Тѣже прїемъ четвѣртїю профороѣ, галгалетъ:

Поманї, вѣко челоѡколюбче, сѣтѣншѡхъ правѡслабныхъ патрїархїи ѡ господїна ѡ сѣтѣцѣ нашегѡ блаженнѣйшаго мїтрополїта, ѡ ѡмъ, господїна нашегѡ (высоко-) Преосѡщеннѣйшаго (ѡнѡ архїепїскопа, ѡнѡ епїскопа, сѣгоже сѣтъ ѡблѡтъ), ѡ ѡмъ, ѡ вѣское сѣпїкопѣтѡ правѡслабныхъ, четвѣтнѡе прѣвѣтѣрѣтѡ, ко хрїстѣ дїаконѣтѡ, ѡ вѣе свѡщїеннїческїи чїнїхъ: (ѡще ко ѡбїтѣлї: архїмандрїта, ѡнѡ пѣдѡмнѡ, ѡ ѡмъ), брѡтїю ѡ солазжѣбнїкїи нашѡхъ, свѡщїеннїкїи, дїаконѡхъ, ѡ вѣсїо брѡтїю нашѣхъ, ѡже прїзѡвѡхъ сїнѡ ко тѡбѡ сѡщїенїе, тѡнѡмъ благодѣтѡрїемъ, вѣвѡлгїи вѣко.

Ѣ взѣмъ чѣстнцѣ, помалетъ ѡ дѡлѣ сѣгаго хѡбѡ.

Тѣже помнїетъ сѣранѣ нашѣ, галгалѡ сїце:

Поманї, Гдї, когохранїмѣю сѣранѣ нашѣ ѡ правѡслабныхъ людїи сѣлѡ.

Тѣже помнїетъ ѡ ѡже ѡмѡтъ жнївѣхъ по ѡмнїе, ѡ на кобѣждѡ ѡмѡ взнѡмлетъ чѣстнцѣ, прїегагѡла:

Поманї, Гдї, ѡ ѡмъ.

Врану милосrdenstvї otevři nám, požehnaná Bohorodice, abychom doufajíce v tebe nezhylnuli, ale osvobozeni byli tebou od všeliké bídý; ježto jsi spása pokolení křesťanského.

Nato odejdou k ikoně Kristově a řikají:

Přechistému obrazu tvému klaníme se, Blahý, prosíce za odpuštění hříchů svých, Kriste Bože; neboť tys ráčil dobrovolně tělem vstoupiti na kříž, abys vysvobodil z otroctví nepřítele ty, jež jsi byl stvořil. Proto vděčně voláme k tobě: Radostí naplnil jsi vše, Spasiteli náš, přišed spasit svět.

I zehnajíce se, políbí ikonu Krista. — Potom odcházejí k ikoně Bohorodice, řikajíce:

Jsouc milosrdenstvї pramen, rač slitovati se nad námi, Bohorodice! Shlédni na lid hříšný, zjev jako vždy moc svou. Neboť v tebe doufajíce, k tobě, jako kdysi Gabriel, beztělných vrchní vojevůdce, voláme: Raduj se!

I zehnajíce se, libají ikonu Bohorodice. — Poté se postaví uprostřed, skloní oba hlavu a kněz řiká tuto modlitbu:

Hospodine, vztáhni ruku svou s výsosti svatého sídla svého a posilni mne k nastávající službě tvé, abych, stana před strašným trůnem tvým, nekrvavou obět neodsouzeně vykonal. Neboť tvá jest moc i sláva, na věky věkův. Amen.

Nato se oba pokloní též lidu a odcházejí do oltáře, řkouce:

Vejdu do domu tvého a klaněti se budu svatému chrámu tvému v bázni tvé. Hospodine, veď mne ve spravedlnosti své; pro nepřátele mé spravuj před sebou cestou mou; neboť není v ústech jejich pravdy, srdce jejich je daremné, hrobem otevřeným je hrdlo jejich, jazykem svým klamou. Sudiž je, Bože, nechať padnou od úmyslů svých, pro množství nešlechtností jejich zavrhní je, neboť odporní jsou tobě, Hospodine. I ať rozveselí se všichni, kdož doufají v tebe, na věky ať se radují, a ty přebývatí budeš v nich; i ať honosí se tebou všichni, kdož milují jméno tvé. Neboť ty zehnáš spravedlivému, Hospodine, a štít-tem zalíbení korunoval jsi nás.

СА ВЪ НИХЪ, ѿ ПОХВАЛАТѢ Ѿ ТВОЕЌ ЛЮБАСТІИ ѿМА ТВОЕ. ѿКѸ ТЫ
БЛАГОСЛОВИШИ ПРАВЕДНИКА, ГДН. ѿКѸ ѸРЪЖЕМАХ БЛАГОВОЛЕНІА
ВЪКНІМАХЪ СЕИ НАСЪ.

ВШЕДШЕ ЖЕ КО СВАТІАНИЦЕ, ТВОРАТЪ ПОКАЮНЫ ТРИ ПЕРЕДЪ СТОЮ ТРАПЕЗОУ, ѿ
ЦЕЛЮТЪ СТОЕ СЪЛІЕ ѿ СТОЮ ТРАПЕЗУ. ТАЖЕ ПРІЕМАЮТЪ ВЪ РЪКИ СВОА КІИЖДО
СРЪХАРЪ СВОИ, ѿ ТВОРАТЪ ПОКАЮНЫ ТРИ КЪ ВОСТОКУ, ГЛАГОЛЮЩЕ ВЪ СЕБѢ КІИЖДО:

БЖЕ, ѸЧИСТИ МЯ ГРЕШНАГО ѿ ПОМИЛУШІ МА.

ТАЖЕ ПРИХОДНЪ КЪ СВАЩЕННИКУ ДІАКОНЪ, ДЕРЖА ВЪ ДЕСНОЮ РЪЦЕ СРЪХАРЪ СО
ѸРАРЕМЪ, ѿ ПОКЛОНИВЪ СЕМА ГЛАВЪ, ГЛАГОЛЕТЪ:

БІГОСЛОВІИ, ВЛАДЫКО, СРЪХАРЪ СО ѸРАРЕМЪ.

СЩІЕННИКА ГЛАГОЛЕТЪ:

БІГОСЛОВЕНЪ БГЪ НАШЪ, ВЕЕДА, НЫНѢ ѿ ПРИЕМО, ѿ КО ВЪКНИ ВЪКЮВЪ.

ТАЖЕ ѸХОДНЪ КЪ СЕБѢ ДІАКОНЪ, КО СДІИШЪ СТРАШЪ СВАЩІАНИЦА, ѿ ѸБЛАЧИТЕА ВЪ
СРЪХАРЪ, МОЛІА СІЩЕ:

ВОЗРАДШЕТЕА ДШІА МОА Ѿ ГДѢ, ѸБЛАЧЕ КО МА ВЪ РІЗУ СПАСЕНІА, ѿ
ѸДѢКАЮ ВЕЕЛІА ѸДѢА МА: ѿКѸ ЖЕННХЪ КОЗЛОЖИ МИ ВЪНІЕЦЪ, ѿ ѿКѸ
НЕВЪКЕТЪ ѸКРАСИ МА КРАСОТОЮ.

ѿ СРАРЪ ѸКѸ ЦЕЛОВАВЪ, НАГАЕТЕА НА ЛЪВОЕ РАМО.

НАРЪСАВНИЦЫ ЖЕ НАГААА НА РЪКИ, НА ДЕСНОЮ ѸКѸ, ГЛАГОЛЕТЪ:

ДЕИНИЦА ТВОА, ГДН, ПРОГЛАВИА КЪ КРЪПОСТІИ: ДЕИНАА ТВОА РЪКА, ГДН,
СОКРЪШИ ВРАГИ, ѿ МНОЖЕСТВОМЪ СЛАВЫ ТВОЕА СТЕРАХЪ СЕИ СДОСТАТЫ.

НА ЛЪВЮ ЖЕ, ГЛАГОЛЕТЪ: РЪЦЕ ТВОЕ СОТВОРИТЕКЪ МА ѿ СОЗДАТЕКЪ МА.
ВРАЗУМИ МА, ѿ НАЧУДЕА ЗАПОВѢДЕМЪ ТВОИМЪ.

ТАЖЕ ѸШЕДЪ ВЪ ПРЕЛОЖЕНІЕ, ѸГОТОВАЛЕТЪ СЩІЕННА. СТОЮЩІ ѸКѸ ДІАКОНЪ ПОС-
ТОВАЛЕТЪ Ѿ ШДОЮ СТРАШЪ, ПОТІРЪ ЖЕ, СЖЕ СЖЕ СТОЮ ЧІШУ, Ѿ ДЕСНОЮ, ѿ
ПРІОЧА ЕА ПІАИ.

СЩІЕННИКА ЖЕ СІЩЕ ѸБЛАЧИТЕА: ПРИЕМЪ СРЪХАРЪ ВЪ ЛЪВЮ РЪКУ, ѿ ПОКЛОНИВЪ
ТРИЖДА КЪ ВОСТОКУ, ѿКОЖЕ РЕЧЕА, НАЗНАМЕНУЕТЪ ГАГОЛА:

**БІГОСЛОВЕНЪ БГЪ НАШЪ, ВЕЕДА, НЫНѢ ѿ ПРИЕМО, ѿ КО ВЪКНИ ВЪКЮВЪ,
АМИНЪ.**

ТАЖЕ ѸБЛАЧИТЕА, ГАГОЛА:

2 Svatých a slavných proroků Mojžíše i Árona, Eliáše a Elisea, Da-
vida a Jesse, svatých tří mládenců i Daniele proroka i všech sva-
tých proroků.

A zavaz druhou částekku, klade ji zbožně pod první.

3 Svatých slavných a všehvalných apoštolů Petra a Pavla i všech
ostatních svatých apoštolů.

A zavaz třetí částekku, klade ji pod druhou a ukončuje tím první sloupec.

4 Svatých otců našich světitelů: Basila Velikého, Řehoře Theologa
a Jana Zlatoustého, Athanasia a Cyrila, Mikuláše Myrlikejské-
ho, Metoděje, učitele Slovanů a všech svatých světitelů.

A zavaz čtvrtou částekku klade ji do řady vedle té první, začínaje tím
druhý sloupec.

5 Svatého apoštola, prvomučedníka a archidiákona Štěpána, sva-
tých velikých mučedníků: Dimitria, Jiří, Theodora Tyrona, Theo-
dora Stratelata, Václava i všech svatých mučedníků.

A zavaz pátou částekku, klade ji zbožně pod čtvrtou.

III

Тѣже прѣема третїю проѣфорѣ, глаголѣтъ:

Ⲁ Чертнѣгѡ слабнѣгѡ пророка, прѣтѣчнѣ и крѣтїтѣла Іѡанна.

И взѣма первыѣ чѣртнцѣ, полагѣтъ ѿ ѡмъ лѣкѣи ст҃ранѣ ст҃аго хлѣба, творѣи
начѣло первѣго чїна. Тѣже глаголѣтъ:

Ⲭ Ст҃ыхъ слабныхъ пророковъ: Мωυ̅σε̅а и Іа̅рон̅а, Ілїи̅ и Елїсе̅а, Дѣда̅ и
Іесе̅а: ст҃ыхъ трїехъ ст҃роковъ, и данїїла пророка, и крѣхъ ст҃ыхъ
пророковъ.

И взѣма (вторѣи) чѣртнцѣ, полагѣтъ ѿ долѣкъ первѣа благочїннѡ.

Тѣже пакн глаголѣтъ:

Ⲓ Ст҃ыхъ слабныхъ и всехвалньныхъ апѣл Петр̅а и Пѡла, и прочїныхъ крѣхъ
ст҃ыхъ апѣоловъ.

И тѣко полагѣтъ третїю чѣртнцѣ долѣкъ вторѣа, скончака первѣи чїна.

Тѣже глаголѣтъ:

Ⲁ Иже во ст҃ыхъ ст҃цѣхъ нашнхъ ст҃їтѣлѣи, Васїлїа великаго, Григорїа
бгослова, и Іѡанна златоустѣаго, Іѡаннїа и Кѡрїала, Нїкола
мѡрѣанїискаго, и крѣхъ ст҃ыхъ свѣтїтѣлѣи.

И взѣма четвертѣи чѣртнцѣ, полагѣтъ ѿ елїхъ первѣа чѣртнцѣ, творѣ
начѣло.

Тѣже пакн глаголѣтъ:

Ⲭ Ст҃аго апостола, первомѣченника и архїдїакона Стефана, ст҃ыхъ
великихъ мѣнковъ, Днїмїтріа, Георгїа, Феодора чѣрвона, Феодора
ст҃ратїалѣа, и крѣхъ ст҃ыхъ мѣченнкъ.

И взѣма пѣтѣи чѣртнцѣ, полагѣтъ ѿ долѣкъ первѣа, свѣцїа начѣломъ вторѣго
чїна.

Тѣже глаголѣтъ:

Ⲓ Преподобныхъ и бгословныхъ ст҃цѣхъ нашнхъ, Антонїа, Евдѣмїа, Сав-
вы, Онѣдрїа, Іѡаннїа аѡнїскаго, и крѣхъ прѣбныхъ ст҃цѣхъ.

И тѣко взѣма шестѣи чѣртнцѣ, полагѣтъ ѿ долѣкъ вторѣа чѣртнцѣ, во
исполнїенїе вторѣго чїна.

Vstoupivše do svatyně, učiní, žehnajíce se, dvě poklony před svatým
prestolem a políbí svaté evangelium i svatý prestol. Opět se žehnají
a učiní třetí poklonu. Potom vezmou do svých rukou každý svůj stichar
a konají, žehnajíce se, tři poklony k východu, řkouce pro sebe:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. (*Trikrát*)

Nato přistoupí diákon ke knězi, drží v pravé ruce stichar s orarem
a skloniv hlavu, dí:

Požehnej, vладыко, stichar s orarem!

Kněz žehnaje: Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i přístě, až na
věky věkův.

Diákon: Amen.

Pak odejde diákon zpět na své místo a oblékaje se do sticharu, modlí se
tako:

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spasení
a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověnil mne korunou a jako
nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Potom diákon políbí orar a položí jej na své levé rameno.
Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine, po-
razila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali proti
tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil při-
kázáním tvým.

Potom odejde na místo přípravné (k žertveníku) a chystá zde posvátné
předměty: diskos, kalich, kopí, pokrovce, hvězdici atd. Svatý diskos
postaví na levou, kalich pak na pravou stranu.

Kněz se obléká tako: vezme stichar do levé ruky, požehná se a pokloní
třikrát k východu, a pak žehná stichar, řka:

Požehnaný jest Bůh náš, vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův.
Amen.

Potom políbiv stichar, obléká jej se slovy:

Возра́дѹетѣ дѹшѣ моѣ ѡ Гдѣ: [до конца.]

Та́же прѣимѣ ѡпѣра́хилѣ, ѡ назнѣмѣнакѣ, ѡблѣчѣтѣ ѡ, глагѡла:

Бл҃гогловѣнѣ Б҃гѣ, ѡзѣнѣлѣ бл҃годѣть своѣю на свѣщѣнникѣ своѣмъ: ѡбѣщѣ мѹро на главѣ, сѡдѣщѣе на брадѣ, брадѣ ѡлѡвѣнѣ, сѡдѣщѣе на ѡмѣгѣ ѡдежды сѣмѣ.

Та́же прѣимѣ поѡсѣ ѡ ѡпоѡсѣла, глагѡлетѣ:

Бл҃гогловѣнѣ Б҃гѣ, препѡсѣлѣ мѣ силою, ѡ положи непѡрѡченѣ пѣть моѣ, гѡвершѣлѣ нѡзѣ моѣ ѡбѣнѣ, ѡ на выѡсѡхнѣх порѣклѣлѣ мѣ.

Нарѣкѡвѣнныѣ же, ѡбѣщѣ выше речеѣ. Та́же прѣимѣ наведѣрѣнникѣ, ѡже сѣтъ прѡ-
чѡстѣтѣх великѣа цѣркѣе, ѡлѣ ѡнѣ вѣдѣ, ѡлѣкѣлѣ дѡгѡдѡннѣтѣо нѣкоѣ, ѡ
благѡгловѣнѣ ѡ, ѡ цѣлѡвѣнѣ, глагѡлетѣ:

Прѡпѡлшѣ мѣчь тѣбѡй по бѣдрѣ тѣбѡй силне, красѡтѡю тѣбѡю, ѡ доврѡтѡю тѣбѡю, ѡ налѡцы, ѡ ѡуспѣкѣлѣ ѡ цѣрѣтѣлѣнѣ, ѡчѣтѣнны рѡдѣ ѡ крѡтѡртѣ ѡ прѡвѣды, ѡ нагѣлѣнѣтѣ тѣ дѣкнѡ дѣннѣца тѣбѡмъ, вѣсѣдѣ, нѣнѣнѣ ѡ прѣнѣнѡ, ѡ ко вѣкѣн вѣкѡвѡхъ, ѡмнѣнѣ.

Та́же прѣимѣ фѣлѡнѣ ѡ бл҃гогловѣнѣхъ, цѣлѣжетѣ гдѣ сѣце:

Сѣщѣннѣцы тѣбѡнѣ, Гдѣ, ѡблѣкѣтѣлѣ вѣ прѡвѣдѣлѣ, ѡ препѡдѡбѣннѣ тѣбѡнѣ рѡ-
дѡртѣю возрѡдѣтѣлѣ, вѣсѣдѣ, нѣнѣнѣ ѡ прѣнѣнѡ, ѡ ко вѣкѣн вѣкѡвѡхъ,
ѡмнѣнѣ.

Та́же ѡшѣдѣше вѣхъ прѣдѡлѡженнѣе, ѡумѣлѡвѣтѣ рѣкѣнѣ, глагѡлѡщѣе:

Ѳумѣнѣ вѣхъ непѡкнѣннѣхъ рѣцѣкѣ моѣнѣ, ѡ ѡбѣдѣлѣ жѣртѣвѣннѣкѣ тѣбѡнѣ,
Гдѣ, ѡже ѡуслѣшѣтѣ мѣ глѡсѣ хѡвалѣ тѣбѡеѣ, ѡ повѣдѣтѣтѣ вѣдѣ чѣдѣлѣ
тѣбѡѣ. Гдѣ, козѡлѣнѣхъ бл҃гѡлѣпнѣе дѡмѣ тѣбѡеѣ, ѡ мѣрѣтѡ елѣннѣѣ глѡ-
вѣ тѣбѡеѣ: дѣ не погѣлѣннѣи еѣхъ нечѣртѣнѣкѣмѣнѣ дѣшѣлѣ моѣмѣ, ѡ еѣхъ мѣжѣнѣ
крѡкѣнѣ жнѡкѣтѣ моѣгѡ, ѡже вѣхъ рѣкѣхъ бѣззакѡннѣѣ, дѣннѣца ѡхъ
нѣпѡлннѣѣ мѣдѣѣ. ѡже же неѣлѡтѣлѣмѣ моѣмѣхъ хѡднѣхъ, ѡзѣлѣнѣ мѣ,
Гдѣ, ѡ помнѣлѣлѣ мѣ: ногѣ моѣ еѣтѣ на правѡчѣѣ, вѣхъ цѣркѣвѣхъ
благѡгловѣлѣ тѣѣ, Гдѣ.

Kněz nato vbodne svaté kopí šikmo z pravé strany do prosfory a vyjme Beránka, řka:

Neboť vzat jest ze země život jeho.

A položí jej křížem dolů na svatý diskos.

Diákon: Obětuj, vладыко!

Kněz obětuje (nařízne Beránka na způsob kříže) se slovy:

Obětuje se Beránek Boží, jenž snímá hřích světa, za světa život a spásu.

A obrací jej nahoru stranou, na které je pečeť s křížem.

Diákon říká: Probodni, vладыко!

Kněz vbodne kopí do pravé strany Beránkovy, řka:

Jeden z vojáků kopím bok jeho probodl, a hned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl, svědectví vydal a pravé jest svědectví jeho.

Diákon pak vlevá do kalicha víno spolu s vodou, řka napřed ke knězi:

Požehnej, vладыко, svaté sjednocení!

Kněz žehnaje: Požehnáno budiž sjednocení svatých tvých darů, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův. Amen.

Kněz vezme druhou prosfору, vyřízne z prostředka částici, řka: **II**

Ke cti a na památku nejblahoslovenější Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, na jejíž přimluvy přijmi, Hospodine, tuto oběť na nadnebeský oltář svůj.

A klade částčku na pravou stranu Beránka, poblíž jeho středu, se slovy:

I stanula královna po pravici tvé, oděna jsouc v překrásný zlatý šat.

Potom zvaz třetí prosfору, vyřízne z ní postupně devět částček a říká: **III**

1 Ke cti a na památku důstojného a slavného proroka, Předchůdce a Křtitele Jana.

A zvaz první částčku z této prosfory, klade ji po levé straně Beránka a činí začátek prvního sloupce.

РѠДЖ ЖЕ ѿГѠ КТО ѢПОВѢГЪТЪ;

Діаконъ же, взрѣвъ благоговѣнно на свѣцѣ чѣннѣтѣ, глаголетъ на єдинои коемъждо рѣзаніи: Гдѣ помоланма, держѣ Ѣ ѿрѣ въ рѣцѣ.

По сіихъ глаголетъ: Возми, владыко.

Сщїенникъ же, вложивъ сѣбѣ копїѣ ѿ ковчегныхъ десныхъ странъ профоръ, взнамѣтъ сѣмъ хлѣба, глагола сїце:

И҆КѠ ВЗѢМАЕТѢ ѿ ЗЕМЛѢ ЖИВОУГЪ ѿГѠ.

И положивъ Ѣ взнѣкъ на сѣчѣхъ діаконъ, рѣкшѣ діаконъ: Пожри, владыко.

Жрѣтъ ѿгѠ крѣчкѣдно, сїце глагола:

Жрѣтъ ѣгнецъ бжїи, взѣмлаи грѣхъ мїра, за мїрскїи живѣугъ Ѣ епаченїѣ.

И ѡбращаетъ дрѣгѣ странѣ горѣ, ѡмшцїю крѣтъ. И глаголетъ діаконъ: Прокоди, владыко.

Іерей же проводи Ѣ въ деснѣ странѣ сѣмъхъ копїемъ, глаголетъ:

Бдннхъ ѿ вѣннхъ копїемъ рѣбра ѿгѠ прокодѣ, Ѣ ѣтѣ Ѣзыде крокъ Ѣ кода: Ѣ вндѣкъый свндѣтельствѣтка, Ѣ Ѣтннно сѣтъ свндѣтельствѣтка ѿгѠ.

Діаконъ же канѣетъ во сѣмъхъ погнрѣ ѿ вѣна кѣшнѣ Ѣ коды, рѣкшї прѣжде ко сщїенникъ: Благослови, владыко, сѣбѣ соединїиѣ, Ѣ взѣмъ наѣ нїми благословїиѣ. [Сщїенникъ: Благословенно соединїиѣ сѣмъхъ чѣкохъ, крѣдѣ, нынѣ Ѣ прїенѣ, Ѣ во вѣки кѣкѣкохъ.]

II

Сщїенникъ же прїѣмъ въ рѣцѣ вгорѣхъ профорѣ, глаголетъ:

Въ чѣстѣ Ѣ пѣмачѣ прѣкѣгословѣннѣхъ блѣцѣхъ нашѣа бжїи Ѣ прїенѣдѣхъ мїрнѣ, сѣѣже молїтѣлами прїнми, Гдн, жрѣтъѣ сїѣ въ прѣнѣннѣхъ чѣвои жрѣтѣнннхъ.

И взѣмъ чѣстнцѣ, помѣетъ Ѣ ѡдеснѣхъ сѣмъхъ хлѣба, канѣзъ сѣдѣ ѿгѠ, глагола:

Прѣдетѣ црїца ѡдеснѣхъ чѣкѣ, въ рнзы позмѣнннѣхъ ѡдѣѣна, прѣдѣкращенна.

Radovati se bude duše má v Bohu, neboť oblékl mne v roucho spase-ní a pláštěm radosti přioděl mne; jako ženicha ověnil mne korunou a jako nevěstu okrášlil mne ozdobami.

Poté přijme epitrachil, požehná jej, políbí a klade na svou šíji, řka:

Požehnaný jest Bůh náš, jenž vylévá blahodaf svou na kněze své jako myro na hlavu, kanoucí až na bradu, bradu Áronovu, stékající až na lem jeho roucha.

Pak vezme pás, požehná jej, políbí a opásaje se jím, praví:

Požehnaný jest Bůh náš, jenž přepasuje mne silou a činí neposkvř-něnou cestu mou; činí nohy mé jako laní a na výsostech postavuje mne.

Když navléká jeden z nárukávníků na svou pravou ruku, říká:

Pravice tvá, Hospodine, proslavila se v síle; pravice tvá, Hospodine, porazila nepřátele a velikou slávou svou potřel jsi ty, kteří povstali proti tobě.

Když dává druhý nárukávník na levou ruku, dí:

Ruce tvé stvořily a učinily mne; dejž mi ten rozum, abych se naučil přikázáním tvým.

Má-li kněz povolen nábederník, vezme jej, požehná, políbí, klade na sebe, řka:

Přepásej se mečem při bedrech svých, reku udatný, přepásej se krá-sou a dobrotou svou, do boje vyjeď, a uspěješ. Kraluj pro pravdu, mír-nost a spravedlnost. Pravice tvá k podivuhodným skutkům tě dove-de; vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův. Amen.

Potom vezme felon, požehná jej, políbí a odívá se jím s těmito slovy:

Kněží tvoji, Hospodine, oblekou se ve spravedlnost a svatí tvoji rado-vati se budou radostí velikou; vždycky, nyní i přístě, až na věky věkův. Amen.

Poté kněz i diákon odejdou k umyvadlu a umývají si ruce, řkouce:

Umyji v nevinnosti ruce své a obejdu obětň oltář tvůj, Hospodine, abych uslyšel hlas chvály tvé a vypravoval všechny divy tvé. Hospo-

ἢ τῆς αὐτῆς ὁμοιωθῆναι ἐν προσηγορίᾳ.

Тѣже поклоуѣніа три предъ предлоуженіемъ соугворше, глаголютъ кійждо:

Бже, ѡчисти мѧ грѣшнаго, ѡ помилуй мѧ.

ἢ: Ἦκιστα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ κλήτῃ τῶν ἀποστόλων τῆς ἐκκλησίας, καὶ κρῖται προσκολλημένοι καὶ κολλημένοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς ἐκκλησίας, ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ὡς οὗτοι.

Тѣже глаголетъ діаконъ: Благословѣ, владыко.

ἢ начинаетъ епѣтникомъ:

Благословенъ бже нашъ, вездѧ, нынѣ ѡ прѣсно, ѡ во всѣхъ вѣсѣхъ.

Діаконъ: Ἀμνός.

Тѣже прѣлагетъ епѣтникомъ лѣвою ѡувою рѣкою просфорѧ, десною же етѡе копѣе, ѡ знаменуйши ехъ нѣмъ трижды вѣрхѧ печѣти просфорѧ, глаголетъ:

Бже воспомянѣ Гда, ѡ Бга, ѡ Спса нашего Иса Хрста. [Трижды.]

ἢ кѡе водружатъ копѣе въ десную сторону печѣти, ѡ глаголетъ рѣжа:

Ἦκω ὡς ἐν τῇ ἀκακίᾳ βελία.

Бже лѣвою же: Ἦκω ἀγνεὴς ἀπορρήτων πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς ἐκκλησίας, ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ὡς οὗτοι.

Бже десною же сторону печѣти:

Во смирѣнѣи ἔγω εἶμι ἔγω κτα.

Бже десною же сторону:

dine, já si zamiloval krásu domu tvého a místo přebývání slávy tvé. Nezahubiš s bezbožnými duši mou a s vražedníky život můj; v jejichžto rukou nepravosti jsou a pravice jejich úplatků plná. Já pak v dobrosrdenství svém chodím, vysvobodíš mne, Hospodine, a smiluj se nade mnou. Noha má stojí na cestě pravé, ve shromážděných dobrořečítí budu tobě, Hospodine.

Pak odejdou ke stolu předkladnému a třikrát se před ním pokloní, žehnajíce se, přičemž každý z nich říká:

Bože, očistiž mne hříšného a smiluj se nade mnou. (Třikrát)

Nato kněz: Vykoupil jsi nás od kletby Zákona krví svou drahocennou, nechav se na kříž přibítí a kopím probodnouti, nesmrtnosti pramen lidem jsi otevřel, Spasiteli náš, sláva tobě.

Pak diákon: Požehnej, vладыko!

Kněz začíná:

Blahosloven Bůh náš, vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Diákon: Amen.

Nato kněz vezme do levé ruky nejlepší prosforu, do pravé ruky svaté kopí a činí jí třikrát po vrchu pečeti chleba znamení kříže, řka:

Na památku Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

(Třikrát)

A ihned zanoří svaté kopí v pravou stranu pečeti (jakoby z pohledu Beránka) a krájí se slovy:

Nařízne zprava — Jako ovce k zabití veden jest.

Nařízne zleva — A jako beránek neposkrvněný, před tím, kdož jej stříže, ani nehlesl, neotevřev úst svých.

Nařízne shora — V ponížení jeho odňat jest soud jeho.

Nařízne zdola — Rod jeho pak kdo vypoví?

Diákon, hledě zbožně na toto tajemství, dí při každém jednotlivém řezu, drže orar v ruce: K Hospodinu modleme se.

Pak dí: Vyjmi, vладыko!